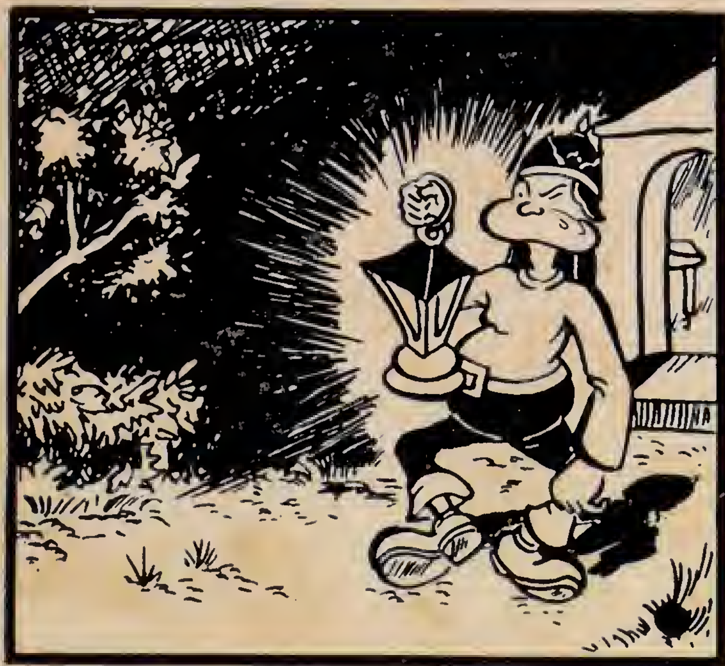

อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

คุณแม่ถวิล จุฑะรพ

...วัดตรีทศเทพวรวิหาร

วันอาทิตย์ ที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๙

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ วัดบวรนิเวศ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์

ในการฌาปนกิจศพ

นางถวิล จุฑะรพ

ณ. วัดตรีทศเทพวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ ที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๙

เวลา ๑๗.๐๐ น.

คุณแม่ถวิล จุฑะรพ

ชาตะ ๒๐ สิงหาคม ๒๔๕๕

มตะ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๘

คุณพ่อสวัสดิ์ จุฑะรพ

คุณแม่ถวิล จุฑะรพ

ประวัติ

คุณแม่ถวิล จุฑะรพ (ถวิล สวนรัตน์) เกิดเมื่อวันพุธที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๔๕๕ เป็นบุตรของนายเลื่อน นางผิว และ นางแฟง สวนรัตน์ มีพี่น้องรวม ๖ คน คือ

นายจำเนียร สวนรัตน์ (ถึงแก่กรรม)
นายนาค สวนรัตน์
นายภักดี สวนรัตน์ (ถึงแก่กรรม)
นายเผือด สวนรัตน์ (ถึงแก่กรรม)
นายเอนก สวนรัตน์ (ถึงแก่กรรม)
นางถวิล จุฑะรพ (ถึงแก่กรรม)

สมรส

คุณแม่ถวิล สวนรัตน์ สมรสกับคุณพ่อสวัสดิ์ จุฑะรพ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๘ เมื่อสมัยนั้น คุณพ่อสวัสดิ์กำลังประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงและผลงาน เป็นผู้ริเริ่มเขียนภาพการ์ตูนเรื่องยาวขึ้นคนแรก ในวงการนักเขียนการ์ตูนเมืองไทย โดยเขียนเรื่องสังข์ทองเป็นเรื่องแรกตีพิมพ์ในหนังสือรายวันสยามราษฎร์ ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ที่เชิงสะพานมอญ ตัวประกอบในเนื้อเรื่องทุกเรื่อง คือ "ขุนหมื่น"

มีบุตรธิดา รวม ๖ คน

๑. นายวิเศษ จุฑะรพ

๒. ด.ญ. วิไล จุฑะรพ (ถึงแก่กรรม)

๓. นายไพโรจน์ จุฑะรพ

๔. นางธิดา จุฑะรพ

๕. นางวัลภา พึ่งเสมา

๖. นางสาวสมทรง จุฑะรพ

มีหลานรวม ๖ คน

๑. นางสาววิไล จุฑะรพ

๒. ด.ญ. อลิสสา จุฑะรพ

๓. นายชยลักษณ์ อาดัมอารี

๔. ด.ช. กฤษดา อาดัมอารี

๕. ดช. วัลลภ วรางกูร (ถึงแก่กรรม)

คุณแม่ถวิล จบการศึกษา ณ โรงเรียนสตรีวิทยา โดยมาเป็นแม่บ้านให้คุณพ่อสวัสดิ์ จุฑะรพ ในราวอายุได้ ๒๓ ปี เมื่อตอนเยาว์วัยพร้อมคุณตาและคุณยายเคยอาศัยอยู่ในวังพระองค์เจ้าดำรพ บิดาหม่อมคึกฤทธิ์ ปราโมทย์ ต่อมาคุณตาและคุณยายได้ออกจากวังมายึดอาชีพช่างทอง

คุณแม่ถวิล ได้ร่วมชีวิตมากับคุณพ่อสวัสดิ์รวมได้ประมาณ ๑๕ ปี คุณแม่ถวิลก็ต้องต่อสู้ชีวิตมากับลูก ๆ โดยที่คุณพ่อได้จากไปอย่างไม่มีวันกลับ ต่อมาคุณแม่ถวิลเริ่มล้มป่วยด้วยโรคหัวใจตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้รับการรักษาครั้งแรกที่ รพ. วชิระต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้มีอาการทางโรคหัวใจโดยเส้นเลือดตีบ ล้มป่วยอย่างกะทัน-หัน นึกว่าคุณแม่คงจะมีชีวิตอยู่ได้ไม่นาน พยายามรีบนำส่ง รพ. ราชวิถี โดยมีแพทย์หญิงวิไล พัววิไล เป็นผู้ให้การดูแลเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา จนถึงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๒๘ ได้ไปพบท่านและได้รับการรักษาเป็นครั้งสุดท้ายราวประมาณ ๑ เดือน ๔ วัน ของคืนวันอาทิตย์เวลาประมาณตีสามกว่า ๆ คุณแม่ถวิลได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจวายอย่างสงบ ซึ่งเป็นเช้าของวันจันทร์ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๒๘ โดยลูก ๆ ได้พยายามนำคุณแม่ส่ง รพ.ราชวิถี พอถึง รพ. แพทย์เวรได้ตรวจดูอาการแล้วปรากฏว่า ท่านได้ถึงแก่กรรมเสียแล้ว

รวมสิริอายุได้ ๗๓ ปี กับ ๑๕ วัน

รูปํ ชีรติ มจฺจานํ นามโคตฺตํ นชีรติ

รูปของสัตว์ทั้งหลายย่อมสิ้นไป ส่วนชื่อเสียงวงศ์สกุลไม่สูญสิ้น

ขอขอบพระคุณ

บุตรธิดาและหลาน ๆ ทุกคน ขอกราบขอบพระคุณท่านที่เคารพญาติและมิตรทุกท่าน ที่ได้กรุณาไปเคารพศพรับเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรม ร่วมทำบุญบำเพ็ญกุศล ตลอดจนให้เกียรติมาในงานฌาปนกิจศพคุณแม่ถวิล จุฑะรพ ด้วยความซาบซึ้งและตื้นตันใจเป็นอย่างยิ่ง

หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องด้วยประการใด ๆ ก็ดีขอได้โปรดประทานอภัยด้วย

เจ้าภาพ

รดน้ำศพ

ตั้งศพบำเพ็ญกุศล

ท่านผู้ใหญ่มาเป็นเกียรติ

ลูก ๆ และ หลาน ๆ

ทำบุญครบ ๗ วัน

วันอาทิตย์ ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๘

กำหนดการบำเพ็ญกุศล

วันเสาร์ ที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๙

เวลา ๑๖.๐๐ น. เชิญศพขึ้นตั้งบำเพ็ญกุศล

เวลา ๑๙.๓๐ น. สวดพระอภิธรรม

วันอาทิตย์ ที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๙

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล

เวลา ๑๓.๐๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา
มาติกาบังสุกุล

เวลา ๑๗.๐๐ น. ประชุมเพลิง

จึงขอกราบเรียนและเรียนเชิญมาด้วยความเคารพและนับถือ

นายวิเศษ จุฑะรพ นายไพโรจน์ จุฑะรพ นายสัมพันธ์-ธิดา อบรมกลิ่น นายทอง-วัลภา พึ่งเสมา น.ส. สมทรง จุฑะรพ น.ส. วิไล จุฑะรพ (หลาน)	บุตร และ ธิดา เจ้าภาพ

ถ้าคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ ไม่มีคุณถวิลเป็นคู่ชีวิต ผมว่างานการเขียนการ์ตูนอันยอดเยี่ยมด้วยฝีมือ และคำพูดจะไม่แนบเนียน ได้รับคนยกย่องนับถือจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์สยามราษฎร์ สะพานมอญมากเป็นประวัติกาล เช่นที่เป็นอยู่ในครั้งกระโน้น หลายต่อหลายครั้งที่ผมได้มีโอกาสไปส่งคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ ถึงบันไดบ้านพร้อมด้วยแอลกอฮอล์เต็มท้อง คุณถวิลจะยิ้มแย้มแจ่มใสออกมาประคองรับคุณสวัสดิ์ขึ้นเรือนโดยกิริยาอาการน่ารักสมเป็นแม่บ้านที่ใจเย็น และเห็นอกเห็นใจสามี ไม่มีกิริยาอาการกระฟัดกระเฟียด หรือต่อว่าต่อขานให้เป็นที่ร้าวฉานเหมือนคู่อื่น ๆ ที่ผมเคยเห็นมา

ในเวลาปกติ คุณถวิล จุฑะรพ ก็จะรับภาระรบกับลูก ๆ ห้าคน และงานบ้าน เป็นตั้งแต่คนใช้กระทั่งแม่บ้านพร้อมเสร็จ ด้วยรายได้ที่กำจัดจำเขี่ย คุณถวิล จุฑะรพ ไม่เคยมีปฏิกิริยาอึดอัดใจให้เป็นที่กระเทือนใจ แก่คุณสวัสดิ์เลยแม้แต่น้อย

ผมมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับครอบครัวคุณสวัสดิ์มานานปี เพราะสถานที่ชุมนุมของกลุ่มเรา ซึ่งมีคุณครูถนิม เลาหวิไล และคุณครูอบ ไชยวสุ เป็นหัวแถวอยู่ตึกแถว

ตรงข้ามกับแผงขายสลากกินแบ่งเดี๋ยวนี้ และทุกเย็นกระทั่งดึกเราก็ไปพบปะสังสรรกันที่นั่นเป็นประจำวันมิได้ขาด และบ้านคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ ก็อยู่ใกล้กันนั่นเอง

หลังจากคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ จากไปร่วม ๔๐ ปี คุณถวิล จุฑะรพ ก็ปกครองลูก ๆ ทุกคน ให้ได้รับความสุขความเจริญตามอัตภาพตลอดมาจนกระทั่งถึงโอกาสที่จะตามคุณสวัสดิ์ไป

ขอให้วิญญาณคุณถวิล จงไปมีความสุขสงบอยู่ในสัมปรายภพใกล้ ๆ กับคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ เช่นเดียวกับตอนมีชีวิตอยู่ด้วยกันเถิด

ประยูร ภมรมนตรี

๓๓๒ เรณูนิวาส

อาลัยถวิลถึง....คุณสมถวิล จุฑะรพ

ผมได้รับเกียรติอย่างสูงจากครอบครัว "จุฑะรพ" ให้เขียนคำไว้อาลัยในหนังสือฉบับนี้

ขอให้เขียนในฐานะที่ครั้งหนึ่งเคยเขียนถึง คุณสวัสดิ์ จุฑะรพ นักเขียนการ์ตูนฝีมือยอดเยี่ยมคนหนึ่งของเมืองไทย และเป็นสามีคู่ชีวิตของคุณสมถวิล จุฑะรพ ผู้วายชนม์

ผมจะเขียนถึงเธออย่างไรดี เพราะผมกำลังจะเขียนถึงสุภาพสตรีท่านหนึ่งซึ่งผมไม่เคยเห็นหน้าค่าตามาก่อนเลย

ได้เคยเรียนรู้และรับรู้เรื่องราวในชีวิตของเธอมาบ้างก็จากผลงานอันเป็นอมตะของคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ ยอดศิลปินนักเขียนการ์ตูนไทยว่า ผลงานของเขาได้สะท้อนชีวิตอันเปี่ยมด้วยความรักในเพื่อนมนุษย์

ให้ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

ความรักและความเห็นอกเห็นใจนี้ สะท้อนออกมาในชีวิตของตัวละครของเขา

นับตั้งแต่ชีวิตในครอบครัว ลูกเมีย อันเป็นพื้นฐานสำคัญ

ตัวละคร "ขุนหมื่น" ตัวการ์ตูนที่นักอ่านสมัยคุณสวัสดิ์ พากันสนใจติดตาม

และตัวละคร "แม่อ้วน" ภรรยาขุนหมื่น ซึ่งนักอ่านทั่วไปเข้าใจและเห็นคล้อยกันว่า มีลักษณะละม้ายแม้นคุณสมถวิล สุภาพสตรีร่างอ้วน... ภรรยาสุดที่รักในชีวิตจริงของคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ นั่นเอง

ลูกมาก ๆ ของครอบครัว "ขุนหมื่น" ก็เหมือนกับลูก ๆ ของคุณสวัสดิ์ และคุณสมถวิล ที่เป็นลูกชายหญิงที่น่ารักถึง ๕ คน

ความเป็นนักเขียนการ์ตูนที่ยอดเยี่ยม และความเป็นผู้ริเริ่มเขียนภาพการ์ตูนเป็นเรื่องยาว ขึ้นเป็นคนแรกในวงการเขียนภาพการ์ตูนของเมืองไทย จนประสบความสำเร็จสูงสุดของคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ ก็เพราะแรงบันดาลใจจากสุภาพสตรีผู้เป็นภรรยาของยอดศิลปิน คือ คุณสมถวิล จุฑะรพ นี่เอง

หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คุณสมถวิล จุฑะรพ นี่แหละ ที่เป็นยอดหญิงผู้ยืนหยัดอยู่เบื้องหลัง ความสำเร็จสูงสุดนั้น

เป็นกำลังใจให้สามีผู้เป็นยอดศิลปิน ได้สร้างสรรค์ผลงาน อันเป็นอมตะ

เป็นคู่ทุกข์คู่ยากที่ร่วมทุกข์ ยิ่งกว่าสุข มีความลำบากและขมขื่นยิ่งกว่ารื่นรมย์ในชีวิตจริง

แต่เธอ....ก็เป็นกุลสตรีที่เสียสละ มีความรักและภักดีต่อสามี เลี้ยงดูอบรมลูก ๆ และประคับประคองชีวิตครอบครัวมาชั่วอายุขัยของชีวิต

ได้อุทิศชีวิตทั้งชีวิตที่ลำบากและยากแค้นตลอดมาเพื่อลูก ๆ และลูกเท่านั้น

เมื่อองค์การค้าของคุรุสภา โดยฝ่ายวิชาการแสดงความปรารถนาที่จะอนุรักษ์ ผลงานอันเป็นอมตะของคุณสวัสดิ์ไว้เพื่อประโยชน์แก่การศึกษา โดยจะรวบรวมค้นหาต้นฉบับเก่าๆ ที่หลงเหลืออยู่มาจัดพิมพ์เป็นเล่มขึ้นใหม่นั้นก็ได้รับความร่วมมือจากคุณสมถวิล และลูก ๆ ด้วยดี

สุภาพสตรีผู้สูงอายุ แต่นุ่มนวลด้วยวาจาและกริยาที่ออกมาให้การต้อนรับนักวิชาการที่ไปติดต่อในวันนั้นได้ให้ความประทับในความรู้สึกอย่างหนึ่งว่า บ้านเก่าแก่อันเป็นบ้านพักอาศัยของครอบครัว "จุฑะรพ" ในซอยบวรรังษี

แถวบางลำภูหลังนี้มีความหมาย มีอดีตที่ทรงคุณค่าแก่การศึกษาเรียนรู้ และควรแก่การอนุรักษ์เครื่องใช้ไม้สอยที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นของคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ นักเขียนการ์ตูนผู้มีฝีมือยอดเยี่ยมไว้

และคุณสมถวิล ก็ยังเก็บรักษาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโต๊ะไม้เก่า ๆ ตัวหนึ่งที่เคยเป็นที่รองรับแขน มือ ที่บรรจงละเลงภาพโดยปลายพู่กัน ภาพแล้ว ภาพเล่า ด้วยความประณีต อ่อนช้อย และมีชีวิตชีวา โดยฝีมือของเจ้าของโต๊ะ คือคุณสวัสดิ์ผู้เป็นสามี

จนกระทั่งเมื่อผลงานชิ้นแรกที่องค์การค้าของคุรุสภาได้รวบรวมเป็นหนังสือภาพและการ์ตูนชุดอมตะเรื่อง "พระอภัยมณี" ของคุณสวัสดิ์ จุฑะรพ และจัดพิมพ์แล้วเสร็จ นักวิชาการจากฝ่ายวิชาการ ได้เอาผลงานพิมพ์ชิ้นนั้นไปมอบให้แก่ผู้ทรงลิขสิทธิ์ คือ คุณสมถวิล จุฑะรพ ที่บ้าน

เธอกำลังนอนป่วยอยู่ และไม่สามารถออกมาต้อนรับเหมือนครั้งแรก

ได้ทราบมาเพียงว่า เธอเคยล้มป่วยเป็นโรคเส้นเลือดในหัวใจตีบมาเมื่อประมาณ ปี ๒๕๒๐

แต่ถึงอย่างไร และอย่างน้อยที่สุด เธอก็ได้มีโอกาสชื่นชมผลงานของสามีที่ได้รวบรวมจัดพิมพ์เป็นเล่มขึ้นใหม่ล่าสุด อีกครั้งหนึ่ง

และเป็นการได้ชื่นชมครั้งสุดท้ายในชีวิต เพราะหลังจากนั้นมินานก็ได้ทราบข่าวว่า คุณสมถวิล จุฑะรพได้ถึงแก่กรรมเสียแล้ว

เสียดาย....และใจหายจริง ๆ.

ถาวร ชนะภัย

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

องค์การค้าของคุรุสภา

คุณแม่

แม่เป็นแม่ของลูกที่มีความรักและห่วงใย เมตตาเอ็นดูรักใคร่ลูก ๆ ทุกคน แม่พยายามให้ลูกทุก ๆ คนมีความสามัคคีต่อกันและกัน คอยประสานความสามัคคีของลูกให้เข้าใจ รักใคร่ปองดองซึ่งกันและกัน สอนให้ลูกมีจิตเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ แม้ตัวท่านเองก็มีจิตใจอันดีต่อผู้อื่นเสมอ

ตั้งแต่คุณพ่อได้จากไปในราว พ.ศ. ๒๔๙๓ คุณแม่ต้องต่อสู้ชีวิตมาโดยตลอด พยายามเลี้ยงลูก ๆ สั่งสอนให้ความรู้ความสามารถให้ช่วยตัวเองและช่วยครอบครัว แม่เป็นแม่และเพื่อนของลูก ๆ ทุกคน เป็นที่พึ่งให้แก่ลูก แม้ว่าแม่จะมิได้เป็นคนหาเงินมาเลี้ยงลูกด้วยตัวเองก็ตาม แต่แม่พยายามพร่ำสอนและคอยช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของลูก ๆ ด้วยวาจาของแม่เอง

ในชีวิตของแม่ แม่ได้ใช้ชีวิตอันแสนที่จะลำบากยากเข็ญ มีทั้งทุกข์และสุขตลอดมาแต่ก็มาสบายในภายหลังเพราะลูก ๆ มีความรักเคารพผู้บังเกิดเกล้าและตอบแทนในพระคุณของแม่ พยายามให้ความสุขความสบายแก่ท่าน

ถึงแม่จะล้มป่วยด้วยโรคหัวใจ ในปี ๒๕๒๐ แม่ต้องต่อสู้กับโรคหัวใจมาเป็นเวลาอันแสนยาวนาน แต่ก็ยังได้ความเมตตาจากคุณหมอวิไล พัววิไล ซึ่งเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางโรคหัวใจของ รพ. ราชวิถี คอยดูแลเอาใจใส่ให้การรักษามาโดยตลอด จวบจนกระทั่งชีวิตของแม่ได้สูญสิ้นไปจากโลกนี้ด้วยโรคหัวใจวาย

เพื่อระลึกถึงแม่ที่รักและเคารพยิ่งที่สุดของลูก ๆ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงนำดวงวิญญาณอันสงบสุขของแม่ที่รักและเคารพ จงสถิตอยู่ ณ ทิพยสถานที่ท่านพึงปรารถนาเทอญ

ด้วยความเคารพรักและอาลัยคุณแม่ถวิล

จากลูก ๆ

เพื่อระลึกถึงคุณแม่ที่รักและเคารพเป็นอย่างยิ่งของลูก ๆ ลูก ๆ ขอกราบนมัสการขออนุญาตนำบทสวดมนต์ไหว้พระไว้ปฏิบัติให้ถูกตามหลักวิธีการของพุทธศาสนา เพื่อเป็นมงคลแก่ตัวของทุกท่านและครอบครัว โดยอาศัยอำนาจทางจิตอันเป็นสมาธิ เพื่อปฏิบัติตามโอกาสอันเหมาะสม และขอน้อมจิตเป็นกุศลส่งให้ดวงวิญญาณอันสงบสุขของคุณแม่ที่รักและเคารพจงสถิตอยู่ ณ ทิพยสถานอันสูงสุดเทอญ

วิธีไหว้พระสวดมนต์

การไหว้พระสวดมนต์ เพื่อให้เป็นศิริมงคลแก่ตน จำต้องปฏิบัติให้ถูกตามหลักวิธีการของพุทธศาสนาจึงจะสัมฤทธิ์ผล เพื่อความเป็นมงคลแก่ตัวของท่านและครอบ-ครัวโดยอาศัยอำนาจพลังทางจิตอันเป็นสมาธิ ควรปฏิบัติตามโอกาสอันเหมาะสม เช่น ควรไหว้พระสวดมนต์ตอนก่อนจะนอนในเวลาค่ำเป็นต้น คือ

บูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สักการะนะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ-ปูเชมิ หลายคนว่า "ปูเชมะ" (กราบ)

คำแปล ข้าพเจ้าบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้

ไหว้พระพุทธ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ (กราบ)

คำแปล พระผู้มีพระภาคเป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาค

ไหว้พระธรรม

สว๎ากขาโต ภะคะวะตา ธัมโมธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

คำแปล พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ดีแล้ว ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม

ไหว้พระสงฆ์

สุปะฏิปั๎นโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)

คำแปล พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคปฏิบัติดีแล้ว ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์

คำสวดมนต์

เมื่อเสร็จการกล่าวคำไหว้พระแล้วให้กล่าว "นะโม" ๓ หน ดังนี้:—

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

คำแปล ข้าพเจ้าขอนอบน้อม แด่พระผู้มีพระภาคอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

ต่อจากนี้ให้ตั้งใจกล่าวสรรเสริญพระรัตนตรัยดังนี้:—

ครั้งที่ ๑ บทพระพุทธคุณว่า อิติปิโสภะคะวา อะระหังสัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ

หยุดระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า คือ พระปัญญาคุณ....ทรงรู้ดีรู้ชอบในสิ่งที่เป็นจริงซึ่งมีอยู่ในโลกโดยสิ้นเชิงพระบริสุทธคุณ....ทรงละกิเลสเครื่องเศร้าหมองของใจได้หมดพระกรุณาคุณ.....ทรงเมตตาสงสารผู้อื่นและสั่งสอนให้ปฏิบัติตาม ระลึกจนเห็นพระคุณทั้งสามของพระองค์จนชัดแจ้งในจิตแล้ว (กราบ)

ครั้งที่ ๒ บทธรรมคุณว่า สวากขาโต ภะคะวะตาธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ

หยุดระลึกถึงพระธรรม ที่สามารถรักษาผู้ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมนั้น ไม่ให้ตกไปสู่ที่ชั่ว แล้วยังให้เกิดผล คือความสงบจิตจากบาปทั้งปวง ระลึกจนเห็นพระคุณชัดแจ้งขึ้นในจิตแล้ว (กราบ)

ครั้งที่ ๓ บทสังฆคุณว่า สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทังจัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

หยุดระลึกถึงพระคุณของพระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติดีและตรงตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ยังกรุณาสอนพวกเราให้ได้รู้ตามเห็นตามด้วย ระลึกจนเห็นพระคุณชัดแจ้งขึ้นในจิตแล้ว (กราบ)

เมื่อสวดจบแล้ว ถ้ามีศรัทธาและสามารถจะสวดบทอื่น ๆ อีกก็ควรจะเป็นการเพิ่มกุศลขึ้นอีก

ถ้าสามารถควรจะได้เจริญกรรมฐานบทใดบทหนึ่งเพื่อทำจิตใจให้เป็นสมาธิ (ก่อนภาวนาควรจะได้ไปหาอาจารย์ที่สามารถให้ท่านช่วยแนะแนวทางให้ก่อน) ถ้าทำไม่ได้ก็ผ่านไปเพราะเพียงแต่สวดมนต์ระลึกถึงพระคุณของพระรัตนตรัยดังกล่าวข้างต้น เมื่อได้ทำเป็นประจำก็เป็นกุศลและเป็นศิริมงคลแก่ท่านอย่างสูงอยู่แล้ว

บทถวาย ธูป เทียน ดอกไม้

อิมานิ มายัง ภันเต ธูปะทีปะปุปผะวรานิ ระตะนัตถายัสเสระ อภิปูชะยามะ อัมหากัง ระตะนัตตะยัสสะ หิตะสุขาวะหา โหตุ อาสะวักขะยัปปั๋ตติยา

(ก่อนอธิษฐานสิ่งใดควรเริ่มต้นว่า นะโม ๓ จบ)

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทฺธสฺส

คำบูชาพระด้วยดอกไม้ธูปเทียน

อิเมหิ มะยังภันเต ธูปะทีปะบุปผะวะเรหิ ระตะนัตตะยัง อะภิปูชะยามะ อะยังอัมมาทัง ระตะนัตตะ-ยัสสะ ปูชา ทีฆะรัตตัง หิตะสุขาวะหาโหตุ อาสะวักขะยัปปั๋ตติยา ฯ

คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพยัญชะนะสัมปั๋นนัง สาลีนัง โภชะนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมิ

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คำถวายข้าวสาร

อิมินิ มะยัง ภันเต ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ตัณฑุลานิ สะปะริ วารานิ ปฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุหยะ

คำอธิษฐานเวลาทำบุญ

สุทินนัง วะตะเม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง โหตุ

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายสังฆทานอุทิศแก่ผู้ตาย

โอมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังยัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ติจีวะรานิ อัยยัสสะ เทมะ สาธุโน ภันเต อะยัง ติจีวะระปูชาวิปาโท อัมหากัง มาตาปิตุ อาทีนัง ญาตีนัง กาละกะตานัง สังวัตตะตุ อัมหากัง มาตาปิตุอาทโย ญาตะกา มานะปั้ตติง ละภันตุ อัมหากัง เจตะสา

คำภาวนาเวลารดน้ำศพ

อิทัง มะตะกะสะรีรัง อุทะกัง วิยะ สัญจิตัง อะโหสิกัมมัง

คำภาวนาไปเยี่ยมศพ

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง

คำภาวนาเวลาทอดผ้าศพ ให้พระบังสุกุล

นามะรูปั้ง อะนิจจัง นามะรูปั้ง ทุกขัง นามะรูปั้ง อะนัตตา

คำภาวนาเวลาเผาศพ

อะยัมปิ โข เม กาโย เอวัง ธัมโม เอวัง อะนะตีโต

คำกรวดน้ำโดยย่อ

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา อะเวรา สัพเพ สัตตา อัมยาบัชฌา สัพเพสัตตา อะนีฆา, สัพเพสัตตา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด 14 การพิมพ์ 452/68-69 จรัญสนิทวงศ์ (ซอย 79)
แขวงบางพลัด บางกอกน้อย กทม. 10700
นายณรงค์ อาค้มอาลี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 4248817